

Postanowienie z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02

Przedstawiając jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie kasacji "oczywiste naruszenie prawa", skarżący powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia.

Sędzia SN Zbigniew Strus (przewodniczący, sprawozdawca)

Sędzia SN Zbigniew Kwaśniewski

Sędzia SN Marek Sychowicz

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Andrzeja W. przeciwko K. Holdingowi Węglowemu, Spółce Akcyjnej w K. i Bankowi Zachodniemu WBK, Spółce Akcyjnej w W. o ustalenie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 stycznia 2003 r. zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 lipca 2002 r.

oddalił zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucił kasację powoda od wyroku z dnia 22 maja 2002 r., stwierdzając, że skarżący nie przytoczył okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie.

W zażaleniu skarżący powołał się na to, że w kasacji „zarzucił wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie prawa materialnego polegającego na dokonaniu błędnej wykładni art. 58 § 2 k.c. oraz (na) niewłaściwym zastosowaniu tego przepisu. Formując te zarzuty oraz uzasadniając je skarżący wykazał przez to, że są to okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji”. Dlatego wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje: (...)

Twierdzenia zawarte w zażaleniu wskazują na błędne rozumienie wymagań zawartych w art. 393³ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. Skarżący starał się wykazać, że z przytoczonych w kasacji podstaw wynikają okoliczności uzasadniające rozpoznanie

kasacji, nie dostrzegał jednak odmiennej funkcji podstaw kasacji i okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, ocenianych nie z punktu widzenia strony niezadowolonej z orzeczenia, lecz z punktu widzenia zadań i roli Sądu Najwyższego, ukierunkowanych na ujednocianie wykładni i stosowania prawa, a także wyjaśnianie przepisów budzących poważne wątpliwości w praktyce sądowej i rozstrzyganie przedstawionych zagadnień prawnych. W uchwale połączonych Izb Cywilnej oraz Administracyjnej Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02 (OSNC 2003, nr 7-8, poz. 92) stwierdzono, że do okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji należą również oczywiste naruszenie prawa lub nieważność postępowania. Nie znaczy to jednak, że w przypadkach określonych w art. 393 § 2 k.p.c. skarżący zwolnieni są od przedstawienia i wykazania tych przyczyn kasacji. Z przytoczonej uchwały wynika, że ustawodawca uznaje za doniosłe zadania Sądu Najwyższego związane z przypadkami określonymi w art. 393 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., jak i zadania polegające na eliminacji w dostępnych granicach orzeczeń wydanych w wyniku oczywistego naruszenia prawa lub nieważności postępowania. Ustalanie istnienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji następuje na posiedzeniu wyznaczonym specjalnie w tym celu (art. 393⁷ § 1 k.p.c.), podczas którego – już tylko ze względu na odmienny skład (por. art. 393⁸ k.p.c.) – niedopuszczalna jest merytoryczna ocena podstaw kasacji.

Jeżeli zatem skarżący twierdzi, że z analizy przytoczonych przez niego podstaw kasacji i ich uzasadnienia wynika, że istnieją okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji wymienione w art. 393 § 2 k.p.c., to twierdzenie takie nie może odnieść skutku z dwóch powodów. Po pierwsze, żąda uznania, że wniesiona przez niego kasacja zawiera składnik wymieniony w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c., mimo że okoliczności tych nie sformułował i nie uzasadnił, i po drugie wymaga, aby Sąd Najwyższy z naruszeniem kompetencji oraz przepisów o składzie przeprowadzał analizę podstaw kasacji, które wraz z wnioskami dotyczą rozstrzygnięcia merytorycznego, gdy tymczasem "przedsąd" polega na weryfikacji przesłanek wymienionych w art. 393 § 1 i 2 k.p.c., usprawiedliwiających potrzebę rozpoznania sprawy w instancji kasacyjnej. (...)

Stosowanie przez skarżących przepisów art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. w związku z art. 393 § 2 k.p.c. może stwarzać sytuacje skłaniające ku uproszczeniom, polegającym na zaniechaniu zbędnego powtarzania tej samej argumentacji, gdyby podstawą i okolicznością uzasadniającą rozpoznanie kasacji była nieważność

postępowania. Nawet w takim wypadku kasacja sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika powinna zawierać jednoznaczne wskazanie, że w ten sposób spełnia różnorodne w istocie wymagania zawarte w art. 393³ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. Jednak w razie upatrywania okoliczności uzasadniającej rozpoznanie kasacji w oczywistym naruszeniu prawa różnice między jednym a drugim elementem kasacji stają się wyraźniejsze. O ile bowiem dla uwzględnienia kasacji wystarczy wykazanie usprawiedliwionej podstawy, np. przez wykazanie, że zaskarżone orzeczenie narusza prawo materialne w sposób określony w art. 393¹ pkt 1 k.p.c., o tyle dla jej przyjęcia do rozpoznania, istotne jest wykazanie kwalifikowanej postaci tego naruszenia, polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Kasacja wniesiona w imieniu powoda nie spełniała opisanych wymagań i dlatego Sąd Apelacyjny, zgodnie z art. 393⁵ k.p.c., był obowiązany do jej odrzucenia.

Uznając, że zażalenie jest bezzasadne Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 393¹⁸ § 1 i 3 w związku z art. 397 § 2 i art. 385 k.p.c.).